

1. Oct. 1845

FAKTA

Dato:
1. Oct. 1845

Sidetæl:
Dagbog F, side 108-110

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19997

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
138-140; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 373

TRANSSKRIFTION

Rom 1 October 45.

Gasparo

Iblandt de Mennesker jeg paa Reisen har lært at kjende, maa jeg ogsaa her nævne Gasparo, Model for Kunstnerne her i Rom. Han er selv Kunstner, men fattig og har Familie at ernære, saa han kan kun anvende ringe Tid til Arbeide, men maa tjene Brødet som simpel Model. Dette Menneske har et saa fiint, maaske eensidigt uddannet Øie, saa skarpt og fiint, som jeg saare sjældent har truffet det. Hans Bemærkninger have baade glædet og gavnet mig meget, og det fortjener Jerichau¹ Roes for: at han agter dette Menneske saa meget, til mange fornemme Kunstneres store Forbauselse. Dertil kommer at Gasparo har et saa net og dannet Væsen, [overstreget: at han] saa frit og naturligt, at han forbauser mig tit; f Ex, naar han ganske nøgen sidder hos os og drikker Kaffe og ryger en Cigar til, da skeer det med en Frihed og Skjønhed •109• i alle Bevægelser, at jeg reent glemmer, han har ingen Klæder paa. Han har gjort flere smaa Sager i terra cotta i gammel-christelig Stiil meget smukke. Hvad der gjør mig ondt er, at han af Jerichau bliver trykket saa fuld af de grueligste Historier om Danmark, at han anseer det hele Land for: miserabile, som er det Udtryk han bruger om Alt fra Danmark undtagen Thorwaldsen², hvem han veed at indrømme Meget. Denne Model fører et Sprog, og har et Begreb om Kunst, som vilde gjøre mangan Kunstkjender Ære – men han er den fattige, overseete Model. Constantin Hansen³ kjendte ham her, og har, troer jeg, ogsaa agtet ham; men Gasparo holder ikke af Signor Constantinos Malemaade. Han har sit eget Portrait, smukt malet af Hansen, der har foræret ham det. Tillige har han sit Portrait malet af Rahl⁴, en høistbegavet tydsk Maler •110• saavidt jeg kan skjønne af et Par Hoveder jeg har seet. Men om disse to Portraitter røg vi ogsaa sammen en Dag for Alvor. Gasparo havde bragt dem for at understøtte Jerichau i [overstreget: det] den Paastand: at Hansen kunde ikke male. Og nu kunde jeg paa ingen Maade see Hansen knuust i dette Tilfælde, hvor jeg uden al Partiskhed maatte give ham Fortrinet. At derimod et Hoved efter Modellen: Gratia, som her hænger af Rahl, er malet med en Bredde og en Farve, som Hansen aldrig har havt, det nødes jeg til at tilstaae, eller, meget mere: det indrømmer jeg gjerne; thi jeg kan godt paaskjønne Hansens Fortjenester ved Siden, og finder, det har altid noget hadefuldt at sammenligne saadanne Kunstnere, der ere hinanden saa ulige, som disse; hvorfor ikke nyde det Gode, som findes hos Begge. Nei, aldrig bliver jeg Kritiker, dertil løber Følelsen for stærkt af med mig, jeg duer ikke dertil. –

¹ Billedhuggeren Jens Adolf Jerichau (1816-1883).

² Bertel Thorvaldsen (1770-1844).

³ Maleren Constantin Hansen (1804-1880) havde opholdt sin i Rom indtil 1844.

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

⁴ Carl Rahl (1812-1865), østrigsk historie- og portrætmaler, der havde opholdt sig i Rom i årene 1836-1843 og siden kaldtes til Danmark i årene 1845-1847.

Nom 1 October 45.

Gasparo

Blandt de Mennesker, ij paa Noien
har leest at kjende, maa ij ogsaa her
melone Gasparo, Model for Kunstner
ne her i Rom. Han er seld Kunstner,
men fattig og har Familie at ernære,
saa han kan kun anvende ringe Tid
til Arbeide, men maa tjene Brødet en
simpel Model. Dette Menneske har et
saa fint, maaskee eensidigt riddermet
Oie, saa skarpt og fint, som ij saare
sjældent har truffet det. Hans Bemærk
ninger have haadt gleet og gaardt mig
meget, og det fortjener Jerichans Noes
for: at han agter dette Menneske saa me
get, til mange fornemme Kunstneres
store Forbaiselse. Dertil kommer, at
Gasparo har et saa net og daarnet Va
sen, at han saa frit og naturligt, at
han forbaerer mig. til 3 f. Og, naar
han ganske mig en ridder har er og
snikker Kaffe og røger en Cigar til, de
skeer det med en Frihed og Skjenked

i alle Besægtelser, at jeg nænt glæmmer,
han har ingen Klæder paa. Han har
gjort flere smaa Sager; terra cotta;
gammel - christelig Stil meget smukke.
Jeg bad den gjæ mig endt en, at han
har af Jerichan bliser trykhet saa fult
af de grueligste Mysterier om Danmark,
at han ansee det hele Land for:
miserabile, som en det Udtryk han
bringer om Alt fra Danmark, indta
gen Thorswaldsen, hvem han seer at
indrømme Mægt. Denne Model fi
rer et Sprog, og har et Begreb om
Kunst, som vilde gjere mange
Kunstkjender Alle - men han en som
fattig, overseet Model. Constantin
Klausen kjendte ham her, og har troet
jog ogsaa ejt ham; men Gasparo har
den ikke af Signor Constantinos Male
maade. Han har sit ejt Portrait malet
af Klausen, der han foræret ham
det. Tidlige har han sit Portrait malet
af Nahl, en hvidst begavet tysk Maler

sævidt j kan skjønne af et Par Brev
j har set. Men om disse to Portraitter
sig vi ogsaa sammen en Dag for Altes
Gaspare havde bragt dem for at under-
statte Jerichan; det var Paastand: at
Klausen kunde ikke male. Og nu
kunde j paa ingen Maade see Klausens
Kunst; dette Tilfælde, hvor j
indom al Portiskhed maatte give ham
Fortrinet. At derimod et Blevet efter
Medellen: Gratia, som her hejger
af Nabel, er malet med en Bædder
Farve, som Klausen aldrig har haft,
det er der j vel at tilstaa, eller, noget
mere: det indkommer j gerne; thi
j kan godt paaskjønne Klausens
Fortjæmster ved Lidet, og finder, det
har altid et meget hadfuldt at se
men lige saedanne Kunstnere, der
er hinanden saa iklige, som disse;
hvorfor ikke sigte det Gode, som fra
sin her Begge. Nei, aldrig bliver
j Kritiker, det vil Læber Falden for
stedt af med mig, j dner ikke det.